

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Καταγραφή γεγονότων

Το άγνωστο πολίτευμα του Μεσοπολέμου

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ
k.nikolopoulos@realnews.gr

Της πτυχές μιας αθέατης αλλά σημαντικής περιόδου της νεότερης ελληνικής Ιστορίας αναδεικνύει ο Θανάσης Διαμαντόπουλος στο νέο του βιβλίο «Χωρίς στέμμα. Η αβασίλευτη του Μεσοπολέμου. Ανατομία ενός ιστορικοπολιτικού ατυχήματος»

Το έργο του καθηγητή Θανάση Διαμαντόπουλου, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, εστιάζει στη μελέτη και στην καταγραφή των γεγονότων που σημάδεψαν τη σύντομη ζωή του αβασίλευτου δημοκρατικού πολιτεύματος, το οποίο επιβλήθηκε και λειτουργήσε στη χώρα μας κατά τη μεσοπολεμική περίοδο.

Ο πρωταρχικός στόχος του βιβλίου δεν είναι αφηγηματικός, καθώς η κύρια πρόθεσή του είναι να αναδείξει και να αναλύσει τα γενησιουργά αίτια της «πολιτευματικής παρένθεσης», που άνοιξε στις 25 Μαρτίου του 1924 για να κλείσει δραματικά τον Νοέμβριο του 1925. Παράλληλα, ο συγγραφέας επιχειρεί να ερμηνεύσει τη δραματική πορεία, τους διαρκείς τριγμούς, τις εσφαλμένες εκτροπές, τις πολυετείς δονήσεις, αλλά και την επώδυνη κατάληξη αυτού του ιστορικού γεγονότος. Στο έργο του Θ. Διαμαντόπουλου δεσπόζει η μορφή του Ελευθερίου Βενιζέλου, ωστόσο ο συγγραφέας απομακρύνει από την εγωμιστική τακτική της καθιερωμένης βιβλιογραφίας και τηρεί κριτική στάση έναντι πολλών ενεργειών και πρωτοβουλιών του την επίμαχη περίοδο.

Στο βιβλίο «Χωρίς στέμμα. Η αβασίλευτη του Μεσοπολέμου. Ανατομία ενός ιστορικοπολιτικού ατυχήματος» περιγράφεται η «εμπύρετη» ένταση των κοινοβουλευτικών διαξιφισμών μεταξύ Βενιζέλου και Παπαναστασίου το 1924, ενώ ο αναγνώστης μπορεί και να «ακούσει» τον ήχο των πυροβόλων του Κονδύλη, όταν το 1926 έδιναν το τελειωτικό και πολυσαιμακτικό χτύπημα στα παραστρατιωτικά «Δημοκρατικά Τάγματα», τα οποία, μόλις λίγες ημέρες νωρίτερα, ο κυνικός στρατηγός είχε χρησιμοποιήσει για να ανατρέψει το καθεστώς του Πάγκαλου.

Ή όταν τα ίδια αυτά πυροβόλα συνέτριβαν, το 1935, τον τελευταίο «ένοπλο σπασμό» της φραισεϊδωδούς ιδιοσυγκρασίας του Βενιζέλου. Όπως αναφέρεται στο βιβλίο, είναι προφανείς οι λόγοι οι οποίοι επιβάλλουν την αναζήτηση ερμηνείας ή έστω κάποιων επιμέρους εξηγήσεων για το περιπετυλωμένο και πολυτάραχο του βίου του πολιτεύματος που επιβλήθηκε στις 25 Μαρτίου 1924, σημάδευτηκε από αναρίθμητα στρατιωτικά πραξικοπήματα και

πολύ χυμένο ελληνικό αίμα. Αρκεί να συνεκτιμηθεί το γεγονός πως μέχρι την εγκαθίδρυση της αβασίλευτης δημοκρατίας, η χώρα μας, στην όξι μακρά έως τότε ιστορική διαδρομή της ως ελεύθερο κράτος, είχε προλάβει να αναδείξει -παράλληλα, βέβαια, με πολλές αρχαικόπτες, κυρίως συνδεόμενες με τον πολιτικό πελατασισμό και την πρακτική της εξαγοράς ψήφων- αρκετά στοιχεία νεωτερικότητας και πολιτικής ωριμότητας.

«Δίδαγμα»

Για ένα βιβλίο ερμηνείας κάνει λόγο στη Realnews ο καθηγητής και συγγραφέας Θ. Διαμαντόπουλος, σχολιάζοντας το έργο του, ενώ σημειώνει ότι υπάρχουν αναφορές για τις αιματοχυσίες και τις στρεβλώσεις εκείνης της εποχής. «Το βιβλίο μου "Χωρίς στέμμα. Η αβασί-

λευτη του Μεσοπολέμου" -με όλες τις αναλυτικές συχνά, αναφορές στα φοβερά γεγονότα εκείνης της περιόδου, τις αιματοχυσίες και τις θεσμικές εκτροπές ή στρεβλώσεις- δεν είναι, πρωτίστως τουλάχιστον, ένα βιβλίο Ιστορίας. Πάνω απ' όλα είναι ένα βιβλίο ερμηνείας ανιχνεύει και προσπαθεί να ερμηνεύσει τους παράγοντες -πολιτικούς, ιστορικούς, θεσμικούς, κοινωνικούς, ψυχολογικούς, νοοτροπικούς κ.λπ.-, οι οποίοι κατέστησαν τότε τόσο εύρωτο το πολίτευμα, το πρώτο χωρίς εσπεμένη κεφαλή του κράτους από την άφιξη του Οθωνα και τη διεθνή αναγνώριση του βασιλείου της Ελλάδος», δηλώνει ο γνωστός καθηγητής. «Πέραν της άμεσης ή έμμεσης αναφοράς

στη δομή των πολιτικών δυνάμεων και του κοινοτικού συστήματος, τις μνήμες (π.χ. Δίκη των Εξ), τους υιοθετηθέντες θεσμικούς παραλογισμούς, την παρεμβατική διάθεση του στρατού, αλλά και τον ρόλο των ατόμων (Βενιζέλου, Παπαναστασίου κ.λπ.), η ερμηνευτική προσέγγιση διεκδικεί και από τη σύγκριση με το θεσμικοπολιτικό υπόστρωμα της «Δεύτερης ή, κατά ορισμένους, "Τρίτης"» Δημοκρατίας που εγκαθιδρύθηκε το 1974. Και της οποίας οι "θεσμικοί πατέρες" φαίνεται να είχαν βαθιά αφορομώσει το δίδαγμα της περιόδου 1924-1935», καταλήγει ο Θ. Διαμαντόπουλος.

Το βιβλίο περιλαμβάνει ιστορικά ντοκουμέντα από την ταραχώδη περίοδο